

## POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M. C.** ,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu  
w dniu 29 maja 2024 r.,  
zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu  
z dnia 9 lutego 2024 r., sygn. akt II Ka 298/23,  
o nieuwzględnieniu wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia  
wniosku  
o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia  
wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu  
z dnia 20 grudnia 2023 r., sygn. akt II Ka 298/23,  
na podstawie art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 3 k.p.k.,

### **p o s t a n o w i ł:**

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do  
ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Przemyślu.**

## UZASADNIENIE

Skazany M. C. pismem z dnia 5 lutego 2024 r. złożył do Sądu Okręgowego w Przemyślu wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 20 grudnia 2023 r., sygn. akt II Ka 298/23. Sąd Okręgowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 9 lutego 2024 r., sygn. akt II Ka 298/23, nie przywrócił

terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie ww. wyroku. Od tego postanowienia zażalenie wniósł skazany, wyrażając w nim pogląd, że nie mógł złożyć wniosku o uzasadnienie w terminie z przyczyn przez niego niezawinionych. Wskazał, że po rozprawie apelacyjnej 20 grudnia 2023 r., w której świadomie nie wziął udziału, nie otrzymał żadnej informacji w sprawie zapłacenia grzywny i z tego powodu uznał, że jego apelacja została „przyjęta” i że został uniewinniony. W dniu 15 stycznia 2024 r. zwrócił się do Sądu o udzielenie informacji, a 19 stycznia 2024 r. otrzymał odpis wyroku, uzyskując również informację o terminie uiszczenia grzywny. W dniu 22 stycznia 2024 r. wystąpił z wnioskiem o uzasadnienie tego orzeczenia, który jednak nie został uwzględniony z uwagi na przekroczenie terminu zawitego. M. C. wskazał, że nie otrzymał jakiegokolwiek pouczenia o swoich prawach i na tej podstawie oparł swoją inicjatywę. W dalszej części pisma wyraził swoje stanowisko co do merytorycznych zagadnień sprawy karnej, w której zapadł prawomocny wyrok.

#### **Sąd Najwyższy rozważy, co następuje.**

Wniesione zażalenie doprowadziło do uchylenia zaskarżonego postanowienia, jednak nie z powodu wykazania przez skazanego błędów merytorycznych, lecz z uwagi na stwierdzenie w sprawie z urzędu, poza granicami rozpoznawanego środka odwoławczego, uchybienia rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 40 § 3 k.p.k., sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie, zaskarżonego w trybie kasacji lub objętego skargą nadzwyczajną, nie może orzekać co do tego wniosku, kasacji lub skargi. W orzecznictwie przepis ten, z uwagi na potrzebę zapewnienia optymalnych gwarancji procesowych zabezpieczających możliwość kontroli prawomocnych orzeczeń w trybie nadzwyczajnych środków zaskarżenia, interpretowany jest szerzej niż to wynika z jego literalnego brzmienia. „W myśl art. 40 § 3 k.p.k., sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia zaskarżonego w trybie kasacji, nie może orzekać «co do tej kasacji». Zakaz ten nie jest ograniczony do oceny merytorycznej zasadności kasacji, lecz odnosi się do wszystkich rozstrzygnięć, które dotyczą formalnych warunków jej dopuszczalności i których skutkiem może być niedopuszczenie do

merytorycznego rozpoznania kasacji, w tym także do zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, który ma być zaskarżony kasacją (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2021 r., V KZ 6/21, LEX nr 3174406*). „Zwrot «orzekać co do wniosku, kasacji lub skargi» (art. 40 § 3 k.p.k.) oznacza, że wyłączenie sędziego obejmuje nie tylko merytoryczne rozpoznanie kasacji, wniosku lub skargi, ale również orzekanie co do ich dopuszczalności. Innymi słowy sędzia jest wyłączony od wydawania wszelkiego rodzaju decyzji «blokujących» kasację, wniosek lub skargę” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2022 r., I KZ 14/22, LEX nr 3369255*; zob. też: D. Świecki, w: *Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–424*, red. D. Świecki, Warszawa 2024, teza 17 do art. 40 k.p.k.).

Przechodząc na grunt realiów procesowych niniejszej sprawy należy zauważyć, że postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 20 grudnia 2023 r., sygn. akt II Ka 298/23 (k. 146-147), wydał sędzia Sądu Okręgowego D. J., który jednocześnie zasiadał w składzie Sądu Okręgowego w Przemyślu, który wydał ww. wyrok. Biorąc pod uwagę zaprezentowane stanowisko Sądu Najwyższego co do szerszego zakresu wyłączenia sędziego *ex lege* w zakresie wydawania wszelkich decyzji „blokujących” możliwość wzniesienia kasacji należy stwierdzić, że postanowienie o odmowie przywrócenia terminu wydane przez tego sędziego dotknięte jest uchybieniem rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 3 k.p.k., podobnie zresztą jak zarządzenie z dnia 26 stycznia 2024 r. (k. 140) o odmowie przyjęcia wniosku skazanego o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 20 grudnia 2023 r., sygn. akt II Ka 298/23, które wydał również SSO D. J., a które nie zostało przez M. C. zaskarżone. Implikowało to konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Przemyślu. Należy przy tym zaznaczyć, że stwierdzone uchybienie ma charakter formalny i nakładało na Sąd Najwyższy obowiązek wydania orzeczenia kasatoryjnego niezależnie od wpływu uchybienia na treść orzeczenia. Nie można zatem wykluczyć, że Sąd Okręgowy w

Przemyślu, orzekając ponownie we właściwym składzie co do przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, wyda rozstrzygnięcie o takiej samej treści, jak to zawarte w uchylonym postanowieniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[ms]